

FBHO-konferensen 16–17 mars 2026

Guds mission i marginalen

Skäggetorps kyrka, Linköping

Svenska
kyrkan

Foto & besökarintervjuer
(om inget annat anges):
Malin Singelsö,
Simon Martinz och
Gustaf Hull, Svenska
kyrkan Norrköping samt
Royne Mercurio,
Linköpings
domkyrkopastorat

Produktion
Svenska kyrkan
Norrköping,
kommunikations-
avdelningen

Producerad för
Framtiden Bor Hos Oss -
Svenska kyrkan

Copyright © 2026

Innehållsförteckning

Sid 3-5	Förord: <i>Johanna Linder</i>
Sid 6-8	Lokala perspektivet: <i>Liza Lerner Hagberg</i>

Dag 1	
Sid 10-11	Inledning och mässa
Sid 12-13	Introduktion: <i>biskop Marika Markovits</i>
Sid 14-15	Föreläsare: <i>Patrik Hagman</i>
Sid 16	Temaspår 1: <i>Tillit och samverkan</i>
Sid 17	Temaspår 2: <i>Homiletik</i>
Sid 18	Temaspår 3: <i>Kultur- och religionsmöte</i>
Sid 19	Festkväll på Frimurarehotellet

Dag 2	
Sid 20-21	Inledning av dag 2: <i>Var är vi nu?</i>
Sid 22-23	Föreläsare <i>Antje Jackelén</i>
Sid 24-25	Föreläsare <i>Andreas Bernberg</i>
Sid 26-27	Föreläsare <i>Anne Sörman</i>
Sid 28-29	Mässa och avslutning

Program för dagarna

Dag 1 – måndag 16 mars 2026

8:30	Mötesbyrån öppen för incheckning
9:30	Välkomna med morgonmässa. Liza Lerner Hagberg, församlingsherde i Skäggetorp och t f ordf i FBHO, med domprost Mattias Bähr
10:45	Fika med mingel
11:15	Intro: Linköpings biskop Marika Markowits
11:30	Patrik Hagman, författare och teolog om missionsuppdraget och folkkyrkan i en brokig samtid
12:30	Lunch
14:00	Tema-spår – Föreläsningar och workshops <i>Tema 1: Tillit och samverkan</i> <i>Tema 2: Homiletik</i> <i>Tema 3: Kultur- och religionsmöte</i>
17:00	Avslutning för dagen
18:30	Festkväll på Frimurarehotellet

Dag 2 – tisdag 17 mars

9:00	Intro
9:15	Incheckning: Var är vi nu? Tankar reflektioner.
9:45	Kort paus
9:50	Antje Jackelén, ärkebiskop emerita, om "Hopp i vår tid"
10:20	Fika med mingel
10:40	Andreas Bernberg, präst och forskare. Om Teopolitik – kyrkans politiska roll i samhället
	Anne Sörman, präst och författare. "När vi gick ner från berget" – Ett teologiskt reportage från Botkyrka församling
12:00	Lunch
13:30	Utcheckning: Var är vi nu?
14:00	Mässa
15:00	Avslutning med fika

Valbara temaspår:

Tema 1: Tillit och samverkan – Medborgarlöftet som arbetsmodell i stadsdelen Skäggetorp. Efter våldsamma upplopp i Skäggetorp våren 2022 togs ett gemensamt initiativ att skapa ett Medborgarlöfte mellan olika aktörer i området. Hur blev det att samverka för större trygghet och tillit? Vi tar del av erfarenheter och tankar om satsningen. Plats: Skäggetorps kyrka

Tema 2: Homiletik – Ord som glöder. Hur predikar vi så att det vi säger spelar roll? Hur väcker vi hopp i församlingen genom predikan? Och vilka är utmaningarna just hos oss? Teori och praktik om att predika med ord som glöder. Plats: Ansgarskyrkan

Tema 3: Kultur- och religionsmöte – Mission som relation. Allt vi gör tillsammans med andra kan ses som mission. Tema 3 lyfter integrationsarbete på lokal nivå och tillsammans provar vi missionsbegreppet som en utåtriktad idé om att vara kyrka i världen. Plats: Agora kulturhus

Förord till dokumentationen av FBHO-konferensen

Medarbetarkonferensen Framtiden bor hos oss är en återkommande mötesplats inom FBHO där medarbetare från församlingar och pastorat i Svenska kyrkans urbana mångfaldsområden, som till exempel Botkyrka, Angered, Rosengård och liknande områden, samlas för att utforska kyrkans uppdrag i vår tid. Konferenserna har olika teman, men en gemensam kärna: fördjupning, delande och gemensam riktning i församlingarnas vardag.

Årets konferens hölls den 16–17 mars 2026 i Skäggetorp med temat Guds mission i marginalen. Fokus låg på tillsammansskap, mission och relation. Mission lyftes fram som en del av kyrkans vardag – i möten, relationer och lokala sammanhang – snarare än som en separat verksamhet. Genom undervisning, samtal och exempel från olika delar av FBHO fördjupades frågan om hur kyrkan kan vara närvarande i människors liv på ett lyhört och trovärdigt sätt.

Relationen till Gud, varandra och omvärlden var en genomgående utgångspunkt. I en tid präglad av konflikter, klimatutmaningar och social fragmentering aktualiserades kyrkans roll som bärare av hopp, fred och mening. Samtalen rörde också hur vi förhåller oss till dessa utmaningar i praktiken. Konferensen bestod av undervisning,

gemensam reflektion och samtal där olika erfarenheter fick mötas. Den visade värdet av att inte stå ensam i frågorna, utan att tillsammans söka förståelse och riktning. Platsen, Skäggetorp, bidrog med sitt konkreta sammanhang och påminde om att kyrkans uppdrag alltid är lokalt förankrat.

Denna dokumentation samlar nedslag från dagarna och vill fungera både som återblick och som stöd för fortsatt arbete. Förhoppningen är att den ska bidra till vidare samtal och handling i församlingar och pastorat. Framtiden bor hos oss pekar på ett gemensamt ansvar: framtiden formas i hur vi lever och verkar tillsammans, här och nu.

Medarbetarkonferensen Framtiden bor hos oss är en återkommande mötesplats inom FBHO, där medarbetare från församlingar och pastorat samlas

för att tillsammans utforska kyrkans uppdrag i vår tid. Genom åren har konferenserna burit olika teman och perspektiv, men med en gemensam kärna: att skapa utrymme för fördjupning, delande och gemensam riktning utifrån FBHO-församlingarnas vardag.

Årets konferens, som hölls den 16–17 mars 2026 i Skäggetorp, tog vid i denna rörelse. Med fokus på tillsammansskap, mission och relation samlades anställda i FBHO-församlingar för att reflektera över vad det innebär att vara kyrka i en tid präglad av både utmaningar och möjligheter – och hur framtiden fortsätter att ta form hos oss, tillsammans.

Temat för konferensen var Guds mission i marginalen. I en tid där individualism ofta präglar både samhälle och arbetsliv, får dessa ord en förnyad betydelse.

Tillsammansskap handlar inte bara om att arbeta sida vid sida, utan om att dela liv, ansvar och riktning. Det handlar om att se sig själv som en del av ett större sammanhang, där varje röst och varje erfarenhet bidrar till helheten.

Mission, i sin tur, lyftes fram inte som en aktivitet vid sidan av, utan som själva hjärtat i kyrkans liv. Det är något som pågår där vi redan är – i möten, relationer och vardagliga sammanhang. Under konferensen fick detta perspektiv ta konkret form genom berättelser och reflektioner från olika delar av FBHO. Hur ser mission ut i praktiken idag? Hur kan vi vara närvarande i människors liv på ett sätt som är lyhört, respektfullt och samtidigt tydligt rotat i vår tro?

Relationen – till Gud, till varandra och till den värld vi är en del av – löpte som en röd tråd genom dagarna. I en tid där många upplever ensamhet och

fragmentering blir kyrkans uppdrag att vara en plats för tillhörighet och mening särskilt viktigt. Samtidigt utmanas vi att själva leva i de relationer vi talar om: att lyssna, att dela, att våga vara öppna och att tillsammans söka vägar framåt.

Konferensens innehåll bestod av undervisning, samtal och gemensam reflektion. Ledare och teologer bidrog med perspektiv som både utmanade och fördjupade förståelsen av vårt uppdrag. Det handlade inte om att leverera färdiga svar, utan snarare om att öppna upp frågor och skapa utrymme för eftertanke. Vad innebär det att vara kyrka i en värld präglad av konflikter? Hur förhåller vi oss till de stora globala utmaningarna, såsom klimatkrisen och ökande ojämlikhet? Och hur kan vi samtidigt vara bärare av hopp, fred och liv i de sammanhang där vi verkar?

Dessa frågor är inte enkla, och de saknar ofta tydliga svar. Men just därför blir de viktiga att bära tillsammans. Under dagarna i Skäggetorp blev det tydligt att det finns en styrka i att inte behöva ha alla svar själv. I samtal, gruppdiskussioner och spontana möten uppstod ett gemensamt utforskande, där olika erfarenheter och perspektiv fick mötas. Det skapade en dynamik som både utmanade och uppmuntrade.

En viktig dimension av konferensen var också platsen i sig. Skäggetorp, med sin mångfald och sina specifika förutsättningar, påminde om att kyrkan alltid är konkret och lokal. Vårt uppdrag tar form i verkliga sammanhang, bland människor med olika bakgrunder, livsvillkor och erfarenheter. Att förlägga konferensen här var inte en slump, utan en del av en vilja att låta platsen tala och bidra till samtalet.

Det som sker under en konferens låter sig inte enkelt sammanfattas i ord. Det handlar lika mycket om det som sker mellan programpunkterna som det som sker på scenen. Samtal över en kopp kaffe, igenkännande skratt, stilla stunder av eftertanke och gemensam bön – allt detta bidrar till helheten. Det är i dessa möten som relationer fördjupas och nya perspektiv växer fram.

Denna dokumentation är ett försök att fånga något av det som delades och tog form under dagarna. Här finns texter, reflektioner och nedslag från konferensens olika delar. Samtidigt är det viktigt att påminna om att en dokumentation alltid är just en återgivning – en tolkning av något som i grunden är levande och föränderligt. Det som verkligen bär vidare är det som får landa i varje deltagare och fortsätta verka i de sammanhang där de finns.

Förhoppningen är att detta material inte bara ska fungera som en återblick, utan också som en resurs framåt. Att det kan inspirera till fortsatt samtal, reflektion och handling i församlingar och pastorat. Kanske kan det också vara en hjälp för dem som inte hade möjlighet att delta, att ändå få ta del av några av de tankar och processer som konferensen rymde.

Medarbetarkonferenser som denna har en historia inom FBHO, och de bär på erfarenheter från tidigare år. Varje gång ser dock annorlunda ut, präglad av sin tid och sina deltagare. Årets konferens var inget undantag. Den bar tydliga spår av de frågor som är aktuella just nu – både i kyrkan och i samhället i stort. Samtidigt knöt den an till en längre berättelse om vad det innebär att vara kyrka tillsammans.

Att mötas på detta sätt är också ett uttryck för tillit. Tillit till att det finns något att vinna i att dela erfarenheter, att lyssna till varandra och att tillsammans söka riktning. Det är inte alltid bekvämt, och det innebär ibland att våra egna perspektiv utmanas. Men det är just i detta möte som möjligheten till fördjupning och förnyelse ligger.

I en tid där mycket kan kännas osäkert och fragmenterat, blir sådana här samlingar en påminnelse om att vi inte står ensamma. Vi är del av en gemenskap som sträcker sig bortom det egna sammanhanget, och som bärs av en gemensam tro och ett gemensamt uppdrag. Det ger både stabilitet och riktning.

Titeln Framtiden bor hos oss rymmer en dubbel rörelse. Den pekar både framåt

– mot det som ännu inte är – och inåt, mot det ansvar och den möjlighet som finns här och nu. Framtiden är inte något som enbart händer oss; den formas i de val vi gör, i de relationer vi bygger och i det sätt vi väljer att leva vårt uppdrag. På så sätt blir konferensen inte bara ett tillfälle för inspiration, utan också en inbjudan till handling.

När du nu tar del av denna dokumentation, gör du det kanske i en helt annan kontext än den som präglade dagarna i Skäggetorp. Ändå finns här en gemensam tråd: en vilja att förstå, att dela och att tillsammans söka vägar framåt. Förhoppningen är att något av det som växte fram under konferensen också ska få fortsätta leva hos dig – i dina sammanhang, i dina relationer och i ditt arbete.

För i slutändan är det där framtiden tar form. Inte bara i stora visioner eller gemensamma samlingar, utan i det dagliga, ofta stillsamma arbetet. I mötet med människor, i de små besluten och i den trofasthet som kanske inte alltid syns, men som bär långt.

Medarbetarkonferensen i Skäggetorp blev en påminnelse om just detta: att vi är bärare av något som är större än oss själva, och att detta något får ta gestalt i gemenskap. Det är en inbjudan att fortsätta gå, tillsammans, med öppna ögon och öppna hjärtan.

Framtiden bor hos oss. Och den formas – steg för steg – i det vi väljer att göra tillsammans.

Av Johanna Linder, samordnare FBHO

“Här blir kyrkans uppdrag synligt på riktigt”

Vad betyder det att konferensen hölls just i Skäggetorp?

När Påsk upplöpen drabbade vår stadsdel 2022 så blev det nog uppenbart för de flesta av oss hur stor segregationen och utanförskapet blivit i vår mångkulturella stadsdel och i vår stad, Linköping. Att se bilderna på tv när våra ungdomar kastar stora stenar mot poliser och satte eld på byggnader visade på att nu hade vi nått botten. Det blev en sorg och en frustration som bidrog till många samtal men som också mynnade ut i kraftsamling.

Vi vet, som många andra, att det är tillsammans vi blir starka. Tiden efter så blev det tydligt att politiker och många andra letade svar, hur kunde det gå så långt? Kommunen bjöd in till samtal, många kom men de pratade inte med våra muslimska trossamfund. Skäggetorps medarbetare, Integrationspedagog Katja Wiebe såg tydligt att nu pratar vi om och inte med. Det går inte. Linköpings Domkyrkopastorat bjöd därför in till förnyad religionsdialog på initiativ av Katja och Domprost Mattias Bähr, tillsammans med Linkö-

pings kommun, Polisen, Corren och våra muslimska föreningar. En dialog tog sin början och är idag 4 år senare en viktig mötesplats för samverkan och fördjupad förståelse i vår stad.

“Att stå upp för människovärdet och arbeta för rättvisa och fred – det är att vara en missionerande kyrka.”

Ungefär samtidigt så började vi civila organisationer och områdets kulturhus Agora att mer aktivt samtala, snart var ett civilnätverk uppstartat och allt flera ville prata om hur vi kunde bidra till att synliggöra allt det positiva som händer i vår stadsdel. Den begynnande samverkan växte fort och kommunen bjöd in till möte, det var starten på det medborgarlöfte som tog sin form i början av hösten 2024. För mig som

Församlingsherde var det självklart att kliva på tåget och vara med från start. Så vad är ett medborgarlöfte? Det är ett löfte där kommun, fastighetsbolag och civilorganisationer går samman och lovar medborgarna i Skäggetorp att arbeta för ökad trygghet och utveckling i stadsdelen. Det stora målet är att Skäggetorp ska tas bort från listan på särskilt utsatta områden i Sverige, det är svårt att säga när vi når det målet. Men uthållighet och god vilja finns för samverkan, och som kristen ser jag det som ett aktivt hopp.

En viktig del i denna berättelse är att ur sorgen och frustrationen så uppstod ny kraft och när jag fick frågan om inte Skäggetorp och Linköpings Domkyrkopastorat ville vara värdar för “Framtiden bor hos oss” medarbetarkonferens, så visste jag tidigt att det var en berättelse om samverkan som ett aktivt hopp och vårt missionsuppdrag som kyrka, som var viktigt att få dela med oss av till andra församlingar som står med liknande utmaningar i vårt närverk.

Skäggetorp är idag ett kraftsamlande

område, vi i kyrkan är en del av det. Som församlingsherde är det något jag känner stor stolthet över. Vi löser komplexa problem genom att arbeta tillsammans med andra samhällsaktörer, särskilt inom områden som rör demokrati, att minska utanförskap, öka delaktigheten och i arbetet med barn och unga. Sen är det inte alltid enkelt såklart, vare sig med samordning, olika organisationers uppdrag där vi ska hitta gemensamma skärningspunkter eller dialogarbete. Men det är också i utmaningen och skavet som vi är i det verkliga och det är också där vi kan hitta vägar framåt.

FBHOs medarbetarkonferens den 16–17 mars 2026 har varit ett viktigt bidrag att synliggöra allt det positiva som händer här nu, både för nätverkets medarbetare, och för våra samverkanspartners och internt i vårt eget pastorat.

Hur samspelar platsen med temat “Guds mission i marginalen”?

När jag började som Församlingsherde 2022 så la jag tid på att lyssna till när medarbetare och ideella berättade om livet i församlingen och stadsdelen. Jag minns tydligt hur en av mina medarbetare, församlingspedagog Annika Möller

“Vi är redan en del av Guds mission – frågan är hur vi väljer att delta i den.”

sa; “Liza, kyrkan i Skäggetorp är en missionsstation.” Det fick mig att börja tänka en hel del över, läsa på och gå in djupare i vår kyrkas missionsuppdrag. Vad är kyrkans uppdrag i våra segregerade mångfaldsområden egentligen?

Hur är vi i Skäggetorp en missionerande kyrka?

Mission betyder att kyrkan är sänd ut i världen för att förkroppsliga Guds kärlek. I det uppdraget behöver vi som kyrka vara röst och händer för att synliggöra Guds kärleksverk i världen, både nära och långt borta. När vi som kyrka aktivt arbetar för att stå upp för människovärdet och för rättvisa och fred mellan människor som lever tillsammans här, blir vi en missionerande kyrka.

I Skäggetorp bor många människor som är marginaliserade i vår stad, precis som i de flesta stadsdelar där församlingar i FBHO nätverket finns. Många lever i strukturell diskriminering och vanliga grupper som marginaliseras är etniska minoriteter, flyktingar, äldre personer med svag förankring i Sverige, långtidsarbetslösa och personer som lever i ekonomisk fattigdom.

“Vi är redan en del av Guds mission – frågan är hur vi väljer att delta i den.”

Så hur är vi en missionerande kyrka i Skäggetorp för människor som blivit marginaliserade i vårt samhälle? Det är en relevant fråga eftersom vi har ett uppdrag som folkkyrka att finnas för alla människor i ett geografiskt område även om de är medlemmar eller inte. De flesta medlemmar som lever i Skäggetorp tillhör inte den Lutherska evangeliska folkkyrkan, utan det är kristna som tillhör frikyrkliga, katolska och ortodoxa kyrkor men också många muslimska grupper och andra trosinriktningar. För mig är det klart att vår primära uppgift inte är att arbeta med medlemsrekrytering, utan det är att bygga broar mellan grupper och mellan våra stadsdelar; för fred, för ökad rättvisa och stå upp för varje människas värde. Här finns en uppmaning till mod och uthållighet i vårt uppdrag som kyrka att bidra till rättvisa för de av våra medlemmar som lever i fattigdom, som utsätts för rasism, minoritetsstress och utanförskap.

Så hur verkar vi för människovärde, rättvisa och fred. Hur kan det arbetet bidra till att synliggöra Guds pågående kärleksverk i världen? Det gör vi genom att arbeta medvetet med att stärka människor i vår församling genom kristen undervisning, att erbjuda rum för bön och ideellt engagemang. När vi stärker varandra i församlingen blir vi flera som kan bära fram och synliggöra Guds kärlek i världen. Men vi gör det också i samverkan med andra. Det är för mig en självklarhet att vi som evangelisk luthersk folkkyrka samverkar med andra goda krafter i samhället för livets skull. Att verka inåt genom att bygga levande församlingar och att verka utåt i samverkan med andra är den rörelse som jag starkt bärs av i mitt ledarskap.

Jag reflekterar också alltmer över hur missionsförståelsen utvecklas från att ses som en rörelse ut till Globala syd och utvecklingsökonomier, till att också beröra hur Guds mission går från dessa länder i marginalen till höginkomstländer. I vår stad Linköping har vi denna spänning mellan låg- och höginkomsttagare, som segregation mellan stadsdelar. Vi är många anställda i Skäggetorp som vuxit upp i en etablerad medelklass. Risken är alltid stor att vi kommer med ett förlegat missionsperspektiv ut i våra mångkulturella områden, ett hjälpperspektiv i maktobalans, snarare än att se att vi som har utbildning, position och makt har en skyldighet att vara röst och händer för Guds mission från marginalen. Men också stötta människor i våra församlingar och områden att stärka sina egna röster.

Att synliggöra Guds mission från marginalen handlar om medvetenhet och mod, att vara en profetisk röst, i

ord och handling; som tydliggör och kämpar mot orättvisor, som står upp för varje människans lika värde i en tid när människor ställs mot varandra och alltid välja dialog i stället för motsättning och konflikt. Så byggs Guds fred.

Vad hoppas du att deltagarna såg och upplevde – bortom programmet? Min djupa förhoppning är att deltagarna fick uppleva den stora rikedom och glädje i uppdraget att vara kyrka som finns representerade i vårt nätverk. Vi är flera hundra medarbetare i Svenska kyrkan som uthålligt arbetar med komplexa utmaningar i mångfalds- och utanförskapsområden i vårt land. Många gånger behöver vi varandra för att hitta ny glädje och kraft, särskilt i vår tid där polariseringen och rädslan för den andre är så påtaglig och påverkar vårt gemensamma mångkulturella och mångreligiösa samhälle i en riktning där inte alla räknas vilket stänger människor ute.

“Ur sorgen och frustrationen växte en ny kraft – och en vilja att göra något tillsammans.”

Vi bär på erfarenheter, frustrationer och kunskap som är värdefulla för hela vår kyrka. Vi har dem för att vi bygger relationer med människor som marginaliseras och som människor med makt talar om men sällan samtalar med. Som tillförordnad ordförande i nätverket och konferensansvarig hoppas jag att alla deltagare fick uppleva att vi är många som är engagerade i samma frågor och att vi blir starka tillsammans.

Jag önskar också att de fick uppleva och möta de senaste årens viktigaste frågor om ledarskap och teologi, och se hur de berör oss i vår kontext. Då tänker jag på samtalet om radikal godhet och om festens nödvändighet för att närma oss Guds rike, som Patrik Hagman talade om. Men också ärkebiskop emerita, Antje Jackelén viktiga tankar om hopp i vår tid, Biskop Marika Markovits ingång om mod och Lutherska världsförbundets tankar om mission från marginalen och teologen Andreas Bernbergs tankar om kyrkan som en politisk kraft och aktör i vårt gemensamma samhälle.

Alla dessa perspektiv, tillsammans med spår som rör profetisk predikan, mission som relation och samverkan för ökad tillit, hoppas jag har bidragit till påfyllning, inspiration och nya perspektiv för alla nätverkets medarbetare. Men jag önskar också att deltagarna i alla före-

läsningar och samtal upplevde kallelsen till handling. Precis som Ann Sörman vill lyfta fram med boken “När vi gick ner från berget” och som jag önskade visa i spåret om medborgarlöftet. Vi behöver börja göra mer som kyrka. Be, undervisa och engagera ideella. Vi behöver samverka ännu mer med företag, kommunen, civilorganisationer och andra trossamfund. “Det är tillsammans som är grejen” som är ett av ärkebiskop emerita Antje Jackelén ledord.

När vi alla firade våra gemensamma mässor, bad tillsammans och för världen, när vi delade den heliga måltiden och psalmsången lyfte hela kyrkan, så upplevde åtminstone jag en förnyad kraft i att vi hör samman med Gud och med varandra i vårt gemensamma arbete för rättvisa, medmänskligt värde och fred. Om jag som människa bär med mig denna upplevelse från vår konferens, så vill jag tro att de andra deltagarna också gjorde det.

Vad säger den här konferensen om kyrkans uppdrag idag?

Jag tänker att den säger en hel del om att rusta oss som medarbetare och kyrka inför de stora utmaningar som vi står inför i vår tid och i vår värld. Vad kan vi som evangelisk luthersk folkkyrka bidra med i våra gemensamma utmaningar som människor.

I dag så är det många kriser som pågår samtidigt i världen och det påverkar såklart också oss i vårt land och i våra sammanhang. Allt hör samman och ingen av oss kan egentligen stå utanför det som sker.

Den största krisen just nu är klimatkrisen, särskilt som den bär stora utmaningar med sig som rör livet själv, resurser och ökade klimatflyktingströmmar. Samtidigt så pågår flera krig, många länder rustar upp och osäkerheten kring ekonomi och utveckling är stor. Vi ser också tydliga bakslag när det kommer till HBTQ+ personers rättigheter jämställdhetsfrågor, i Sverige är vi fortfarande starka inom det området men jämställdhetsmyndigheten rapporterade 2025 att utvecklingen avstannat och att det finns många utmaningar kvar när det gäller makt, arbete och arbetsfördelning.

Institutet för mänskliga rättigheter vittnar också om att rasismen ökar i Sverige, i polariseringens spår och i den nostalgiska längtan efter enhetssamhället, så ökar rädslan för den andre. Den som inte är som jag, som ser annorlunda ut, tillhör en annan religion, har andra kulturella uttryck och värderingar än våra västerländska. Mitt i detta så har samhällsklyftorna ökat sedan 90-talet och enligt SCB så lever

500 000 människor i Sverige i fattigdom. Utöver detta lever också ca 2 miljoner människor i ensamhushåll och var 5 person i känslomässig ensamhet, enligt folkhälsomyndigheten.

Sen brottas vi fortfarande med att många i samhället kämpar med negativ stress och effekter av det som drabbar kvinnor i högre utsträckning än män. Så vi har stora utmaningar som samhälle med klimatkras, krigshot, ökade klyftor, minskad jämställdhet, rasism, rädsla för den andre, fattigdom, stress och psykisk ohälsa och ensamhet.

Mitt i allt detta sker såklart också många bra saker, många arbetar för utveckling, förbättring, framtidstro och hopp. Som evangelisk luthersk folkkyrka behöver vi vara en kraft tillsammans med många goda krafter som bidrar för livets skull.

Det kan vi göra genom att;
– Arbeta mer aktivt och medvetet teologiskt med vår förståelse av kyrkans mission.
– Fortsätta och värna arbetet med religionsdialog och bidra med mötes-

platser, utbildning och samtal mellan människor och organisationer för att minska rasism och rädslan för den andre.

– Aktivt välja att vara en profetisk röst i samhället, där vi står på de marginaliserades och utsattas sida. Då gör vi mission från marginalen.

– I en tid av ensamhet behöver vi som kyrka erbjuda rum för gemenskap. Vi behöver våga relation på riktigt med våra församlingsbor, inte bara vara anställda som gör för andra utan öppna upp för gemenskap, fest och delande av tro och liv.

– Att medvetet utveckla vårt arbete med ideella medarbetare stärker social hållbarhet, ger mening och motverkar ensamhet.

– Vi behöver stå stadigt och fortsätta arbeta aktivt och medvetet kring inkludering i vår kyrka.

– Fundera över hur vi utbildar och rustar församlingsbor i våra församlingar att vara en del av Guds mission i våra stadsdelar.

– Medvetet fortsätta att välja och utveckla inklusive teologi i vårt församlingsarbete, det är en fråga om bemötande där varje människa välkom-

nas och värdesätts oavsett bakgrund, identitet eller social status.

– Vara en gudstjänstfirande och bedjande gemenskap med gudsordet i centrum.

– Bidra med perspektiv om hållbarhet socialt, klimatomänskligt, ekonomiskt och kulturellt/andligt.

– Att aktivt söka samverkan för att stärka och bidra till ett gott liv för alla i våra mångfaldsområden.

När vi aktivt och medvetet arbetar praktiskt med dessa olika perspektiv, så bidrar vi som kyrka med ett aktivt hopp i vår värld, i vårt land och i våra stadsdelar. I hoppet stärks rättvisa, medmänsklighet och fred. Och så är kyrkan och var och en av oss en del av Guds mission.

Detta gör vi som kyrka, för livets skull, för att världen ska leva.

*”För livets skull blev Gud ett barn, vår like,
För livets skull gav han sitt liv för oss,
För livets skull ska rättens rätta rike
Bli synligt genom oss, för livets skull.”
(Psalm 788)*

Dag 1 – Inledning och mässa

Inledning:
Liza Lerner Hagberg, församlingsherde
Mattias Bähr, domprost Linköpings
Domkyrkopastorat

Mässa:
Biskop Marika Markovits
Präst Dag Salomonson, textläsning
Präst Liza Lerner Hagberg, predikan
Präst Kenth Björk

Kyrkan bär inte *missionen* – den *dras* in i den

I sin inledning under FBHO-konferensen i Linköping pekade Marika Markovits på en avgörande förskjutning i hur vi förstår kyrkans uppdrag. När missionen inte längre riktas till marginalen utan växer från den, utmanas både kyrkans självbild och sätt att vara i världen.

Vad ville du särskilt sätta ord på i din inledning till konferensen?

I min inledning ville jag särskilt sätta ord på den förskjutning som präglar vår tids missionsförståelse: från "mission till marginalerna" till "mission från marginalerna". Det handlar inte bara om en förändrad strategi utan om en teologisk fördjupning. I ljuset av missio Dei (Guds egen sändning) blir det tydligt att kyrkan inte bär missionen som ett eget projekt, utan att vi är indragna i Guds

egen rörelse i världen. Därför behöver vi också ställa frågan var Gud redan är verksam och våga upptäcka att det ofta är i marginalen.

“Marginalen är inte en plats vid sidan av kyrkan, utan där kyrkan får syn på sig själv på nytt.”

Vad betyder "Guds mission i marginalen" ur ett biskopligt perspektiv idag?

Ur ett biskopligt perspektiv innebär "Guds mission i marginalen" ett ansvar att hålla samman kyrkans enhet och samtidigt öppna för de röster och erfarenheter som annars riskerar att inte höras. Marginalen är inte en plats vid

sidan av kyrkans liv, utan en plats där kyrkan får syn på sig själv på nytt. När människor som lever i utsatthet träder fram som subjekt i missionen fördjupas vår förståelse av evangeliet. Det utmanar både våra strukturer och vår självbild, men är samtidigt en gåva som vidgar vår blick och väcker tro.

Vilket ansvar har kyrkan när samhällsliga spänningar och ojämlikhet blir allt tydligare?

När samhällsliga spänningar och ojämlikhet blir allt tydligare kan kyrkan inte dra sig tillbaka. Vår kallelse är att vara en diakonal gemenskap som förmedlar hopp i praktisk handling och samtidigt uttrycker en profetisk kritik av det som bryter ner människors liv. Vi behöver möjliggöra för dem som lever i samhällets marginaler att göra sina

röster hörda och göra deras livsvillkor synliga.

Vi behöver motverka splittring genom att ha modet att korrigeras av vittnesbörd som skapar motsättningar och trycker ner den som uppfattas som "den andre". I både ord och handling behöver vi visa på ett okränkbart och högt människovärde, lika för alla. Det handlar om att stå nära, lyssna, dela livsvillkor och tillsammans söka vägar till rättvisa och försoning. Kyrkans trovärdighet provas inte minst här.

Vad hoppas du att deltagarna tar med sig hem till sina församlingar efter dessa dagar?

Min förhoppning är att deltagarna bär med sig en fördjupad förståelse av mission – att det är Guds mission, att den kommer från marginalen och att vi alla

har en uppgift i att vara lyhörda för den. Jag hoppas också att dagarna har väckt mod att pröva nya sätt att vara kyrka, där relationer får växa över tid och där

“Kyrkans trovärdighet provas där vi står nära, lyssnar och handlar för rättvisa och försoning.”

människor ges verkligt inflytande.

Framför allt hoppas jag att vi tillsammans har fått en förnyad tillit till att Gud redan är verksam – också där vi kanske inte först väntar oss det – och att vår uppgift är att känna igen, vittna om och delta i det som Gud gör.

Andreas Pervik

Präst

Svenska kyrkan Trollhättan

Vad har du för förväntningar inför dagarna?

Att man ska få lite inspiration till arbetet. Få lite nya tankar och kunna förnya lite gamla tankar. Och sedan handlar det mycket om nätverkandet förstås. Du träffar jättemycket folk, både sådana du känner sedan tidigare, men många nya kontakter. Och det är halva konferensen för mig.

Cecilia Palmquist

Socialкуратор

Lunds pastorat

Vad ser du fram emot med dessa dagar?

Det ska bli jättespännande! Det är första mötet jag är med på. Jag hoppas på ny inspiration och nya kunskaper.

“Den gemenskap evangelierna skildrar är något vi aldrig blir färdiga med – den fortsätter att utmana oss.”

“Ordna fest” – en teologi för gemenskap och Guds rike

Festen är inte en paus från det kyrkliga livet – den är en bild av det. När Patrik Hagman avslutade sin föreläsning under FBHO-konferensen med uppmaningen att församlingen ska “ordna fest”, var det många som tog orden med sig. Bakom formuleringen ryms en teologisk vision där gemenskap, inkludering och Guds rike tar konkret form. I det som görs, delas och firas tillsammans.

Du avslutade med att församlingen

ska “ordna fest”. Vad rymmer det uttrycket teologiskt för dig?

Jag tror vi behöver försöka tänka oss en stor bredd av innehåll i ordet. Både så att en fest kan vara allt från nobelmiddag till en fika med en kompis där man festar på rester ur frysen. Men vi behöver också tänka på fest som något väldigt konkret – pizzafest med konfirmandgruppen, eller våra pampigaste festmässor – och festen som hållning och ideal, där de drag som Jesus pekar på, att festen löser upp ordningar och

hierarkier, inkluderar den som är utanför och låter det oväntade bryta in. Festen är för Jesus den bästa bilden för Guds rike och den främsta metoden för att nå dit.

Du började i evangelisternas tolkningar. Finns det något i deras sätt att skildra gemenskap som vi har tappat bort i kyrkan idag?

Det måste nästan vara så, vi lever i en väldigt annorlunda tid. Det viktigaste är ju att för Jesus är det bland de grup-

per som vi skulle kalla marginaliserade som gemenskapens centrum finns. Det intressanta är ju att redan Lukas verkar anse att hans tids kyrka mer liknar fariséerna än gemenskapen kring Jesus. Så man kunde säga att den gemenskap som evangelisterna skildrar är väldigt svår att upprätthålla.

Men med det sagt, denna typ av sammanhang, där gränser överskrids och människor får uppleva upprättelse, händer också idag – både i kyrkan och annanstans. Här finns en utmaning som vi aldrig blir färdiga med och som alltid kommer att utmana.

“Festen löser upp ordningar och hierarkier och inkluderar den som är utanför.”

Vad behöver kyrkan prioritera om för att det ska bli möjligt?

Det här är inte en enkel fråga, vi hänger oss lätt till populistisk kyrkokritik på detta område. Det är lätt att säga att vi ägnar ordningar och system för mycket uppmärksamhet, men mycket av detta kommer ju från sådant som är utanför kyrkans kontroll, som lagar och den kultur vi lever i.

Min övertygelse är dock att ett församlingliv behöver ett pulserande hjärta av något slags gudstjänstfest. Jag arbetar rätt mycket med att försöka förstå hur olika församlingar och pastorat fungerar, och det är svårt att hitta exempel på dynamiska sammanhang där denna festenergi odlas och värderas.

Samtidigt behöver vi bli bättre i Svenska kyrkan på att verkligen bejaka mångfalden i hur detta kan se ut, beroende på lokala förutsättningar och traditioner.

Temaspår 1: Tillit och samverkan

– Medborgarlöftet

I spåret om tillit och samverkan stod erfarenheterna från Skäggetorp i centrum. Utgångspunkten var upploppen våren 2022. En händelse som tydliggjorde de spänningar, den ojämlikhet och det utanförskap som länge funnits i stadsdelen.

Men berättelsen stannade inte i krisen. I samtalen som följde växte något annat fram – en vilja att agera tillsammans.

Genom arbetet med ett medborgarlöfte har kommun, polis, fastighetsägare, kyrka och civilsamhälle gått samman i ett gemensamt åtagande för ökad trygghet och delaktighet. Under passet fick deltagarna ta del av hur samverkan byggts upp i praktiken – men också av de utmaningar som följer när olika aktörer med skilda uppdrag och perspektiv ska hitta gemensamma vägar framåt. En återkommande insikt var att verklig

förändring kräver relationer över tid. Tillit går inte att besluta fram – den måste byggas, prövas och ibland repareras. Samtidigt blev det tydligt att kyrkan kan spela en viktig roll som brobyggare och möjliggörare i lokalsamhället.

Spåret visade att samverkan inte är en metod vid sidan av – utan en nödvändig del av kyrkans uppdrag i en komplex samtid.

Susanna Löfgren, diakonistateg och diakon Linköpings domkyrkopastorat

Andreas Bernberg, präst och forskare

Temaspår 2: Homiletik

– Ord som glöder

Hur predikar vi så att det vi säger spelar roll? I spåret om homiletik fick deltagarna utforska predikans kraft – inte bara som ord, utan som en levande handling i mötet mellan Gud, text och människa. Temaspåret hölls i Ansgarskyrkan och leddes av Joakim Hultén och Clara Nystrand.

Genom både teoretiska perspektiv och praktiska övningar fördjupades samtalet om vad som gör att en predikan

berör, utmanar och bär hopp. Fokus låg inte på färdiga modeller, utan på att våga söka ett språk som är sant i den egna kontexten.

Deltagarna reflekterade kring sina egna erfarenheter: Vad är det som får ord att landa? När uppstår motstånd? Och hur kan predikan bli relevant i en tid där många saknar relation till kyrkans språk? En återkommande insikt var att predikan inte bara handlar om att formulera

rätt ord, utan om att tala ur en levd erfarenhet av tro. När orden bärs av autenticitet och relation kan de också bli något mer än information – de kan öppna rum för igenkänning, förvandling och hopp.

Spåret gav en påminnelse om att predikan är ett hantverk, men också ett lyssnande – till texten, till världen och till människorna vi är satta att tjäna.

Teol. doktor Clara Nystrand

Joakim Hultén och Clara Nystrand höll i spåret om homiletik i Ansgarskyrkan.

I gruppsamtalen diskuterades ämnet vidare.

Temaspår 3: Kultur- och religionsmöte

– *Mission som relation*

I temaspåret "Mission som relation" stod relationen i centrum. Samtalen och workshoparna genomfördes på Agora kulturhus med medverkan av Lena Åkesson, Cecilia Gärding, Katja Wiebe och Johannes Zeiler.

Genom exempel från lokalt integrationsarbete och konkreta möten mellan människor blev det tydligt att mission tar form i det vardagliga: i samtal, i samarbete

te och i gemensamt ansvar för samhället. Deltagarna fick pröva tanken att allt vi gör tillsammans med andra kan förstås som mission. Det utmanade en mer traditionell syn där mission främst handlar om att sända eller nå ut – och öppnade i stället för en ömsesidig rörelse där kyrkan både ger och tar emot.

Samtalen berörde också frågor om identitet, tillit och ömsesidighet. Hur

möts vi över religiösa och kulturella gränser utan att suddas ut det som är vårt eget? Hur bygger vi relationer präglade av respekt och nyfikenhet?

I mötet mellan människor uppstår både utmaning och möjlighet. Spåret visade att när relationen får vara utgångspunkt kan kyrkan bli en del av något större – ett gemensamt arbete för förståelse, tillit och fred.

Fr v Lena Åkesson, Cecilia Gärding, Katja Wiebe och Johannes Zeiler

Johannes Zeiler

Cecilia Gärding

Lena Åkesson

Katja Wiebe

Festkväll på Frimis

– *Frimurarehotellet*

Foto Sofia Sörner Zaremba

Marika Markovits
Biskop
Linköpings stift

Vad har du för förväntningar på dagen?

Jag tror jag kommer att lära mig en hel del nytt faktiskt från FBHO-nätverket. Det är alltid lika spännande. Jag tänker väldigt mycket på att de här församlingarna arbetar i framkant för Svenska kyrkan och får viktiga erfarenheter långt innan andra församlingar får det.

Kirsi Hirvonen
Diakoniassistent, Svenska kyrkan Trollhättan

Vad tar du med dig hem till arbetet i din församling?

Det jag tar med från dagarna som berörde mig var Antjes tal om Hoppet! "En hoppfull kyrka ser fram emot fullbordandet av Guds rike här och nu" och att hoppet ser längre än det rationella, hoppet vågar rikta blicken mot det som ännu inte syns, mot det som kan bli – även när det inte finns tydliga skäl att tro det.

Dag 2 – Inledning

Var är vi nu?

Lars Tivemo

Präst, Svenska kyrkan Skövde

Vad har du för förväntningar på konferensen?

Jag har inte varit med tidigare på någon sådan här konferens och jag har väldigt höga förväntningar faktiskt. Det känns jätteroligt och spännande att vara här! Jag har jobbat ganska kort tid där jag är nu och jag känner att det här kommer bli en jättefin input. Jag blev glatt överraskad när jag såg programmet med föreläsare och vad de ska prata om. Så jag är väldigt positivt inställd. Och vilken fin början vi hade med mässan här innan.

Anna Eberhardson

Präst, Berga församling i Linköpings domkyrkopastorat

Vilken känsla bär du på nu?

Vi har precis haft mässa och jag tyckte det var en härlig start. Det känns gott och roligt att vi är här från så många delar av Sverige.

Den andra dagen tog vid där den första slutade – i reflektion, fördjupning och riktning framåt. Med perspektiv på hopp, kyrkans roll i samhället och det gemensamma uppdraget fick deltagarna sätta ord på var de befinner sig och vart de är på väg.

Samtalen rörde sig mellan det personliga och det strukturella, mellan tro och praktik. Genom föreläsningar, gemensam reflektion och avslutande mässa knöts dagarna samman i en förnyad medvetenhet. Att kyrkans uppdrag formas i vår tid – och bärs tillsammans.

Incheckning – var är vi nu? Panelsamtal med (fr v) Lena Åkesson, Johanna Linder, Louise Sahlin, Susanna Löfgren, Sofia Sörner Zaremba, Joakim Hultén samt Liza Hagberg Lerner

Martin Malmström

Församlingspedagog och arbetsledare, Kolmårdens församling i Norrköpings pastorat

Varför har du kommit hit?

Den församling jag jobbar i är inte direkt en FBHO-församling, men det finns mycket att lära sig kring dessa frågor. Till exempel vad mission innebär. Hittills har det varit väldigt mycket matnyttigt att ta vidare.

Christian Appelsved

Kommunikatör
Spånga-Kista församling

Varför har du kommit hit?

Vi är en FBHO-församling och är här för att knyta kontakter och få tips. Jag har redan fått nya tankar. Både kring evangelierna och hur vi som kyrka kan nå ut med vårt budskap ännu bättre. Jag har hört många bra små saker här kring hopp som jag tar med mig hem.

Hopp som förändrar verkligheten

Hopp är inte att blunda för verkligheten – utan att se längre än den. När Antje Jackelén talade om hopp under FBHO-konferensen blev det tydligt att hoppet inte handlar om att förlänga det vi redan vet, utan om att öppna sig för det som ännu inte har hänt. I en tid präglad av osäkerhet och snabba förändringar pekar hon på hoppet som en kraft som både bär och förändrar.

Hur skiljer du mellan hopp och optimism i vår tid?

Hopp är inte detsamma som optimism. Optimisten tittar på statistiken över en utveckling och drar ut tendenserna mot framtiden. Pekar trenderna åt önskat håll finns anledning till optimism. I motsatt fall måste optimisten bli pessimist.

Optimism bygger på det vi redan vet, på trendutdragnings. Hopp gör mer än så. Det överskrider trendutdragnings begränsning och spanar efter det som kommer emot oss från framtiden. Det ägnar sig åt något vi kan kalla löftesspanning. Optimism vill

*“Optimismen vill förlänga verkligheten
Hoppet vill förändra den.”*

förlänga verkligheten, hopp vill förändra den. Optimismen gläds över de positiva kurvornas kontinuitet. Hoppet ser mening trots och genom kurvornas språng och tillvarons sprickor. Som Leonard Cohen sjöng: “there is a crack in everything – that’s how the light gets in.” Hoppet spanar efter “nya himlar och en ny jord där rättfärdighet bor”, som Bibeln säger. Det närmar sig löftet och söker hur det som möter oss framifrån kan vara i samklang med det vi innerst värdesätter och ytterst litat på. Tänk på påsken. Den handlar inte om trendutdragnings utan är en utmaning till löftesspanning. Hade det handlat om trendutdragnings hade lärjungarna sagt: “Så roligt att du är tillbaka, nu fortsätter vi där vi slutade.” I stället har de svårt

att känna igen Jesus. Det visar att uppståndelsen inte är en återgång, utan framtidens genombrott i nuet. Så småningom föds kyrkan ur denna erfarenhet av hopp – ett hopp som bär kraft, kärlek och självbesinning.

Var ser du hoppet ta konkret form i kyrkans liv idag?

Överallt där människor

rörs av evangeliet så att de kan beröra andra. I alla som lever i sitt dop. I ungdomar som vill lära sig om kristen tro. I alla som ber och handlar för medmänsklighet mot det som är omänskligt, orättvist och oförsonligt.

Vad hotar hoppet mest – och vad stärker det?

Ensamhet är ett hot mot hopp. Gemensamma berättelser stärker hopp. Hopp är ett teologiskt begrepp, vilket innebär att det hör samman med tro. Där vi medvetet odlar tro och tillit växer också hoppet.

Vad hoppas du att deltagarna tar med sig från din föreläsning?

Att de är stärkta i sitt hopp och samtidigt förstår mer av dess kraft och hur det går att odla hopp i både personliga och professionella sammanhang. Hoppet lider, känner och kämpar i livets och världens kriser – men övervinns eftersom det kan se liv bortom sorg och smärta.

Hopp är inte någon ensamsegling på världens stormiga hav. Det är att vilja vara kvar i det nät av relationer – till Gud, skapelsen, medmänniskan och jaget – som är vårt liv, och just där handla klokt och modigt.

”Hopp är inte någon ensamsegling – det är att stanna kvar i relationerna och handla klokt och modigt.”

Veronica Lindgren och Beat Lindberg
Ungdomspräst i Skärholmens församling respektive diakon i Skärholmens församling

Vad har ni fått med er hittills?
Det som biskop Marika pratade om. Det är ju ett slags skifte nu.

Från att missionen har varit en envägskommunikation, med att vi ska finnas till för andra, till att det nu även är åt andra hållet. Det är någon typ av ”diakoni i retur”. Att vi gör det här tillsammans och finns till för varandra. Det tycker vi tydligt märks här i samtalen här idag och det är även så vi jobbar i Skärholmen.

Raffi Kouroumlian och Sevag Kouroumlian
Boende i Skäggetorp

Berätta lite om dig Raffi och varför du är här idag!

Jag kommer från Syrien, men har varit här i Sverige i nu nästan elva år. Av dem har kagr bott i Skäggetorp i nästan tio år.

Idag är jag här med Sevag för att, som boende här i området, få prata och framföra mina åsikter om Skäggetorp. Ge mina åsikter hur det är att bo här och ge mina perspektiv på framtiden. Jag vill dela med mig av åsikter från de som bor här och har bott här. Fördelar och nackdelar.

Teopolitik – kyrkans liv som handling i världen

Kyrkan kan inte välja om den är politisk – bara hur. När Andreas Bernberg talar om teopolitik bredar han förståelsen av både politik och teologi. Det handlar inte i första hand om åsikter eller positioner, utan om hur kyrkans liv faktiskt formas i relationer, handlingar och gemenskap. I det perspektivet blir kyrkans vardagliga praktik en plats där både tro och samhälle tar form – samtidigt.

Vad menar du med teopolitik – och varför är begreppet relevant idag?
Med begreppet teopolitik knyter jag an till en förståelse av politik som något betydligt bredare än det vi ibland kallar statskonst. Politik är inte bara något som politiker sysslar med, utan kan förstås som alla de sätt genom vilka ett gemensamt liv skapas, formas och upprätthålls. Vi som människor och kyrkor är, vare sig vi vill eller inte, inbäddade i och beroende av ett gemensamt liv med andra. Politik kan då ses som de sätt vi relaterar till varandra och formar ett gemensamt liv tillsammans.

Jag lägger till ett "teo" framför politik för att markera att det handlar om Gud och teologi. Teologi förstås ofta som något som sker i böcker eller på univer-

sitet, men den kan också förstås utifrån våra relationer – till andra människor och till den skapade världen. Tron är alltid förmedlad, den tar form i det vi gör. Om vi tänker på kristologi, läran om Kristus, så finns det många böcker skrivna i ämnet. Men vår förståelse av vem Kristus är formas också genom våra handlingar, genom de praktiker där Kristus tas emot och blir relevant här

“Tron är alltid förmedlad – den tar form i relationer och handlingar.”

och nu. Teopolitik handlar om att både teologi och politik uttrycks i och genom kyrkans praktiker – genom det vi gör.

När behöver kyrkan ta politisk plats, och när bör den avstå?

Utifrån hur jag förstår teopolitik är valet för kyrkan aldrig om den ska ta politisk plats, utan hur. Om vi tänker att politik är något vi kan stänga av riskerar vi att inte ta ansvar för hur vi faktiskt verkar i världen och hur vi bidrar till det gemensamma livet på en plats.

Hur kan kyrkan vara samhälls-engagerad utan att bli partipolitisk?

En intressant detalj är att Svenska kyrkan ofta har lättare att samarbeta med offentliga myndigheter än med andra aktörer, både religiösa och icke-religiösa. Det hänger troligen samman med vårt arv som statskyrka och vår stora organisation.

Men om vi vill undvika att uppfattas som partipolitiska kan det vara klokt att också söka andra samarbetspartners. Inte för att samarbeten med myndigheter är fel – tvärtom kan de göra mycket gott – men det finns en styrka i att bygga breda lokala allianser. Annars finns risken att kyrkan fortsatt ses som en del av statsapparaten.

Vad hoppas du att deltagarna tar med sig hem till sina sammanhang?

Det hade varit roligt om vi kunde få upp ögonen för hur vi som kyrka redan är politiska – och börja reflektera över om det är det sätt vi vill vara politiska på. Kanske kan vi då lämna frågan om vi ska vara politiska eller inte, och i stället fokusera på hur vi tar ansvar i det gemensamma livet.

“Frågan är inte om vi är politiska, utan om det är så vi vill vara det.”

Att gå ner från berget – där teologin blir levd

Teologi formas inte bara i ord – utan i möten, rum och relationer. När Anne Sörman talar om att "gå ner från berget" handlar det inte om att lämna något bakom sig, utan om att röra sig närmare människors liv. I hennes arbete och berättande blir det tydligt att kyrkans uppdrag tar form i det konkreta – i relationer, i modet att pröva nytt och i viljan att låta det levda bli teologi.

Vad händer teologiskt när vi "går ner från berget"?

Det är det jag har undersökt i boken, genom samtal med femton av mina arbetskamrater. Vi fick en bild av en rörelse ner från ett berg, och vi har förhållit oss olika till den. För några är det en konkret uppgift: att ta med pianot ut

på förtorstorget, att hyra folkets hus för att ordna en körfestival.

Andra tänker berget mer som oss själva, oss anställda – att vi kanske hindrar människor från att möta Jesus genom våra ordningar och strukturer.

Det jag har funnit i min undersökning är att alla mina arbetskamrater är oerhört relationella. De tänker att det är i mötet med medmänniskan som Gud också gestaltas. Det rörde mig.

"Teologi skapas också i det som händerna gör, i rummen vi formar och i det som känns och doftar."

Vad kan andra församlingar lära av erfarenheterna från Botkyrka?

Det behöver de svara på själva, tänker jag. Men jag hoppas kunna inspirera till att inte vara så rädda – att våga misslyckas och att pröva. Att se sig själv som en omistlig del av civilsamhället, som också är en grund för vår demokrati.

Det är en roll som vi kanske inte alltid lyfter fram eller tar för given, men i den tid vi befinner oss i menar jag att den är oerhört viktig.

Hur kan teologiskt berättande bidra till kyrkans självförståelse?

Vår tro bygger i hög grad på berättelsen om Jesus och på berättelser om människors möten med det gudomliga. Många människor formar sina liv som

"Att gå ner från berget är att våga närma sig människors liv."

berättelser, och vi förstår ofta världen och tiden på det sättet.

Att skriva och tala teologi utifrån det som händerna gör, hur rummen möbleras, hur det känns och doftar, är också ett sätt att skapa teologi. Det handlar om att uppvärdera det levda, det erfarna, det kroppsliga och rumsliga. Jag vill gärna bidra till det sättet att förmedla kunskap och hopp.

Vad hoppas du att deltagarna bär med sig från din föreläsning?

Berättelser! Att det vi redan gör är stort och viktigt. Att bry sig ännu mer om relation, skönhet och kvalitet. Och att våga gå ner från berget.

Mariana Viåsen

Flykting- och integrations-samordnare i Borås församling

Vad har du fått med från de här dagarna?

Jag älskar de här dagarna! Det är så värdefullt. När man jobbar i de här sammanhangen så blir det lite ensamt ibland, och då är det viktigt att få träffa andra som jobbar på liknande sätt. Och det är alltid fint att få nätverka. Jag har varit med några år, så nu känner man ju igen rätt många sedan tidigare och det är roligt att få träffas igen.

Hanna Rytterlund

*Pedagog
Uddevalla pastorat*

Varför har du kommit hit?

För det här är det viktigaste vi gör som kyrka. Jag ser fram emot att nätverka och dela erfarenheter med andra som har samma uppdrag där igenom delar samma utmaningar.

Björn Blom
Präst och pastorsadjunkt i Skäggetorps församling i Linköpings domkyrkopastorat

Vad tar du med dig från det här spåret som vi varit på i eftermiddag?

Inspiration till att skriva profetisk predikan även i en församling som Skäggetorp, att det är möjligt trots språkliga gränser och att alltid sträva mot en mission.

Hannah Hartell
Präst, Botkyrka församling

Vad tar du med dig från det här spåret som vi varit på i eftermiddag?

Det jag tar med mig mest tror jag är att förändring när vi pratar om samhällsfrågor i predikan inte alltid behöver vara den samhällsmässiga förändringen, utan att det också kan handla om att ge tröst till den som är tröstlös eller hopp till den som saknar hopp.

Avslutande mässa dag 2

Präst Elin Forsberg, Linköpings domkyrkopastorat, predikade

Nattvard med diakon Sofia Gärdestig och präst Björn Blom, Linköpings domkyrkopastorat

Kontakter

Nätverk

Möten

Kollegor

Gemenskap

Kajsa Olofsson
Diakon, Mikaels församling, Svenska kyrkan Örebro

Vad tar du med dig från det här spåret som vi varit på i eftermiddag?

Jag tar nog framför allt med mig detta hur man kan bygga upp en predikan från sådant här som känns självklart fram till att det plötsligt blir provocerande, fast man inte riktigt vet när det händer. Man kan liksom börja i att "Alla människor är skapade av Gud" och det håller alla med om, det är inget konstigt. Men kommer man vidare från det och plötsligt pratar om HBQTI-frågor, då kanske det blir lite jobbigare. Så hur man bygger upp det från något som alla nickar åt och säger ja till.

Eskil Selander
Präst, Uddevalla pastorat

Vad tar du med dig från de här dagarna?

Jag har börjat en ny tjänst och precis börjat jobba med FBHO-frågor. Vad jag tar med mig? Hur vi möter Gud tillsammans i det här arbetet.

**FRAMTIDEN
BOR HOS OSS**

**Svenska
kyrkan**